

BRATISLAVSKÝ

S A M O S P R Á V N Y

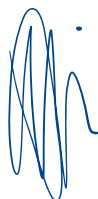
12 | 2021

kraj

Juraj
Droba

predseda Bratislavského
samosprávneho kraja

Pár dobrých vecí za rok 2021

Tento rok bol pre župu náročný. Aj keď naše životy stále ovplyvňuje boj proti pandémie, som presvedčený o tom, že rozvoj kraja nesmie zastať. Preto sme naplno oprášili rozbehnuté projekty a dokonca sme sa pustili do úplne nových. Presvedčte sa sami.

Doprava. V septembri sme začali s výstavbou prvej etapy obchvatu obcí v regióne Malokarpatska. K tomu sme pridali ďalšie kilometre zrekonštruovaných ciest II. a III. triedy v kraji, nové cyklotrasy a veľký pokrok nastal na stavbe druhého cyklomosta cez rieku Morava, ktorý už na jar 2022 spojí Vysokú pri Morave a Marchegg.

Sociálne veci. Pokračujeme v deinštitucionalizácii zariadení sociálnych služieb. Klientov postupne presunieme z nevyhovujúcich, veľkokapacitných zariadení do malých, komunitných, kde budú môcť viesť samostatnejší život. Napreduje aj projekt premeny Patrónky na moderný viacúčelový areál. Jeho súčasťou budú zrekonštruované priestory pre Zariadenie sociálnych služieb Rosa. V Petržalke na Znievskej ulici budujeme špecializované zariadenie pre dospelých autistov.

Zdravotníctvo. Od februára naplno očkovujeme. Otvorili sme veľkokapacitné očkovačie centrum, ale aj komorné očkovačie miesto v Auparku. Robíme výjazdy po regióne, osvetovú kampaň, distribuujeme ochranné pomôcky a testy zariadeniam sociálnych služieb. Som presvedčený, že Bratislavský kraj má takú vysokú zaočkovanosť práve vďaka župe.

Kultúra. Finalizujeme rekonštrukciu seneckej synagógy a púšťame sa do svätajurskej. Začali sme s rekonštrukciou Bratislavského bábkového divadla. Astorka dostala nový svetelný a zvukový park, pianá a vysokovýkonný projektor. Dokončujeme obnovu kaštieľa, kde sídli Malokarpatské osvetové stredisko. Bude v ňom fungovať digitalizačné centrum. A v Malokarpatskom múzeu v Pezinku sme prestavali podkrovie, kde vznikli nové výstavné priestory a pribudla 3D mapa Malých Karpát. Pod Devínom sme zorganizovali koncert venovaný slobode, na Cyklomoste slobody spomienku na obete železnej opony a v oblasti Kopčian funguje geocachingová hra o úteku mladého chlapca, ktorého roztrhali pohraničné psy. Opäť sme ocenili významné osobnosti kraja a zorganizovali konferenciu o kultúrnom dedičstve. Veľmi sa teším, že predstavenia našich divadiel žali úspechy na Slovensku aj vo svete.

Školstvo a šport. Výbornou správou je, že poslanci schválili náš zámer vybudovať v Petržalke nový športový areál. Nadalej prudko rastie záujem o župné školy, za posledné tri roky o 34 %. Pre študentov sme zorganizovali Župný športový deň a rozbehli sme výstavbu viacerých centier odborného vzdelávania a prípravy. Zrekonštruovali sme budovy škôl, zveľadili areály, pridali odborné predmety, bilingválne triedy a zlepšili podmienky pedagógom. Na nové kapacity na základných školách sme vybojovali 40 miliónov z eurofondov.

Cestovný ruch. Bratislavský región sme predstavovali vďaka virtuálnej realite na unikátnej roadshow po Slovensku. Od jari do jesene opäť premával Letný vlak Záhoráček a Račianska lokálka vás vozila za našimi vinármi.

Okrem toho sme vyčlenili vyše dva milióny eur na občianske projekty a spoločne s Dolným Rakúskom sme pokračovali v budovaní unikátneho ekocentra v národnej kultúrnej pamiatke – v kaštieli Čunovo. Prichádza rok 2022 a chcem vás ubezpečiť, že náš úrad bude aj budúci rok chrániť vaše zdravie a rozvíjať Bratislavský kraj.

Ďakujem, že nám v tom pomáhate.

Modra

Foto: Adam a Matej Kováčovci

- 1** **Editoriál**
- 3** *Okom poslanca*
- 4** **Výstavba obchvatu v Malokarpatsku je v plnom prúde**
- 5 – 6** *Novinky z kraja*
- 7** **V kraji začal premávať nový autobusový dopravca**
- 8** *Na regionálnych cestách budú meteostanice Pomôžu predísť kolíziám*
- 9** **Tieto projekty čakajú Ružinovčanov**
Na Strednej priemyselnej škole elektrotechnickej na Hálovej otvorili nové priestory
Občianske vzdelávanie o demokracii a totalite
- 10** *Nové miesta pre škôlkarov*
- 11** **Posilňujte svoju imunitu**
V boji proti vírusom je kľúčová
- 12** *Želania župných zariadení sociálnych služieb*
- 13** **Investujeme do rozvoja infraštruktúry našich kultúrnych zariadení**
Víkend zatvorených hraníc: Uctili sme si obeť železnej opony
- 14** **Turizmus v kraji doplatil na pandémiu, ale nerezignovali sme**

Mesačník, 10. ročník, číslo 12.
Vychádza 26. 11. 2021.

Nepredajné

Vydáva Bratislavský samosprávny kraj,
Sabinovská 16, 820 05 Bratislava.
IČO: 36063606, redakcia@bratislavskykraj.sk
Registračné číslo: EV 4122/10 ISSN: 1339-0864

Šéfredaktorka

Adela Pekárková

Redakčná rada

Michal Feik, Martin Urmanič, Alžbeta Ožvaldová,
Svetlana Waradzinová, Marica Šiková, Jana Zápalová

Redakcia

Lucia Forman, Adela Pekárková, Daniela Pechová,
Katarína Gogová, Jana Dúbravková, Michaela Szusčíková,
Ján Mitáč

Fotografia na titulke

Zasnežený Bratislavský hrad s Staré Mesto
Foto: Michal Feik

Ak nie je uvedené inak, autorom článkov je šéfredaktor.

Sledujte nás na:

Elektronickú verziu nájdete na www.bratislavskykraj.sk.
Informácie v článkoch sú aktuálne v čase vydania.

Tlač

REGIONPRESS, s. r. o.

Distribúcia

Cromwell, a. s.

Okom poslance

Bratislavský samosprávny kraj každoročne oceňuje zaujímavé osobnosti kraja, ktoré sa zaslúžili o jeho rozvoj či šírenie dobrého mena doma a v zahraničí. V pomyslenej sieni slávy je už vyše stovka ocenených. Aj tento rok obyvatelia kraja nominovali tých, ktorí by si podľa nich ocenenie zaslúžili. Celkovo prišlo 40 nominácií, z ktorých komisia vyberie užšiu zostavu. O konečných nomináciách sa rozhodne na decembrovom zastupiteľstve. Preto by nás zaujímalo, koho by ste nominovali vy osobne a prečo.

Marián Greksa

Starostovia pre kraj

Oceňovanie zaujímavých ľudí má svoj význam a prínos pre spoločnosť aj budúce generácie. Je symbolom toho, že keď sa chce, všetko sa dá. Je motiváciou pre iných a ukázkou toho, že netreba myslieť len na seba, lebo prispievaním k rozvoju spoločnosti sa veci hýbu vpred. Nominoval som bývalého starostu Petržalky Vladimíra Bajana, lebo si myslím, že jeho zásluhy na rozvoji Petržalky sú nespochybniteľné. Rozdiel medzi Petržalkou pred Bajanom (šedá betónová džungľa) a tou, keď ako starosta končil, je obrovský. Počas jeho éry sa dynamicky rozvíjala práca so seniormi, s mládežou a so sociálne slabšími rodinami. Výrazne prispel k rozvoju kultúry, napríklad propagáciou slovenského folklóru, a spolu so svojím tímom vymysleli a vytvorili dnes už tradičné Petržalské dni.

Ľudmila Farkašová

Starostovia pre kraj

Najväčším bohatstvom každej krajiny, každého regiónu sú ľudia. Pri pohľade na zoznam doteraz ocenených si hovorím, že ak by sme mali dať cenu všetkým, ktorí si ju naozaj zaslúžia, asi by sme celé dni len vyhlasovali laureátov. A to zvlášť platí v dnešnej zložitej dobe plnej neznámych, výnimočných aj výnimočne obetavých ľudí. V dlhom rade historických osobností by asi „velila“ Mária Terézia ako panovníčka, ktorá nielenže bola u nás korunovaná a zanechala tu obrovské historické a kultúrne dedičstvo, ale cez záhorské bory vtlačila nášmu kraju unikátnu prírodnú pečať. Väčší problém by som asi mala, keby som musela vybrať niekoho zo súčasníkov, samozrejme, nie preto, lebo takých nepoznám, práve naopak, bolo by ťažké rozhodnúť sa. Určite by som však išla do kategórie tých, ktorí sa stali nechceným symbolom dnešných čias – zdravotníkov, vedcov, epidemiológov. Bez ich pomoci by sme to nezvládli.

Peter Šváral

Starostovia pre kraj

Už druhé volebné obdobie mám tú česť byť členom komisie, ktorá posudzuje návrhy na udelenie cien pre osobnosti Bratislavského kraja. Vždy sú zaujímavé, silné alebo silnejšie, viac či menej známe. Niektorí sú výrazní vo svojej komunite, obci, meste, regióne, vo svojom odbore či v práci a niektorí idú ďaleko nad rámec bežného dobrého života. V dobrom ovplyvnili a ovplyvňujú nás bežných ľudí, inšpirujú, motivujú – vedomosťami, pracovnými výsledkami, obetavosťou. Veľmi často sa snažíme vyzdvihnúť ich prácu pre druhých. Ich prácu pre nás. Každý z nás si v sebe nesie obraz niekoho, kto mu je vzorom. Niekoľko z rodiny, učiteľa zo školy, športovca či predstaviteľa kultúrnych aktivít alebo viac či menej verejne aktívneho človeka s veľkým Č. Nebudem tu teraz menovať tie moje, ale každému prajem, aby stretol v živote človeka, ideálne viacerých ľudí, ktorých dokáže považovať za osobnosti, a nebol odkázaný na tzv. VIP, ktoré nám predhadzuje bulvár. A ak vám práve náhodou nik nenapadá, otvorte oči a uši alebo skúste veriť Richardovi Müllerovi, keď spieva: „Verte mi, že po tých sprostých prídu zase osobnosti.“

„Verte mi, že po tých sprostých prídu zase osobnosti.“

Richard Müller

Výstavba obchvatu v Malokarpatsku je v plnom prúde

V septembri tohto roku začal Bratislavský samosprávny kraj s výstavbou cesty v úseku od diaľničnej križovatky Triblavina po cestu III/1059 v katastri obce Chorvátsky Grob. Ide o prvú etapu obchvatu obcí v regióne Malokarpatska. Výstavba je už v plnom prúde a cesta bude dokončená na jeseň budúceho roka.

„Bratislavský kraj je dopravný uzol, ktorý čelí obrovskému náporu áut, ktoré zneprijemňujú život najmä v intraviláne miest a obcí. Najväčší problém je v okolí Chorvátskeho Grobu, Pezinka či Modry. V najvyťaženejších úsekoch dosahuje denná intenzita dopravy bežne 25-tisíc áut, čo je porovnateľné s intenzitou na diaľnici D1 v Žilinskom, Prešovskom a Košickom kraji,“ zdôvodnil predseda BSK Juraj Droba. Novovytváraný úsek bude mať dĺžku 1,7 kilometra a pre obyvateľov dotknutých obcí a celého regiónu vzhľadom na jeho priame napojenie na diaľnicu D1 predstavuje významný krok.

Aktuálne na ceste prebieha úprava podlažia a realizujú sa prvé preložky inžinierskych sietí. Začiatkom roku 2022 budú pokračovať práce na konštrukčných vrstvách samotnej vozovky, prípravné práce na okružnej križovatke na ceste III/1059 a budú sa realizovať premostenia ponad Dávidov kanál a Mlynský potok. Napreduje sa aj s výstavbou dvoch mostov, kde v súčasnosti prebiehajú práce na vŕtaní pilót, na ktorých budú založené opory mosta.

Projekt je financovaný prostredníctvom Integrovaného regionálneho operačného programu (IROP), ktorý zastrešuje Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR. Zhotoviteľom stavby je DOPRASTAV, a. s., ktorý predložil ponuku s celkovou cenou za dielo vo výške 3 939 194,69 eur s DPH.

Nová cesta sa začína v diaľničnej križovatke Triblavina

Foto: Michal Feik

Pokračovanie v smere na Pezinok a Modru

Obchvat obcí Malokarpatska pozostáva z viacerých etáp. Vo finále prinesie zlepšenie dopravnej situácie, časovú úsporu pre vodičov, ale najmä odbremenenie obcí od tranzitnej dopravy. Po ukončení prvej etapy plánuje bratislavská župa jeho pokračovanie v smere na Grinavu v Pezinku. Tretia etapa predstavuje obchvat Pezinka a Modry vrátane obchvatu Svätého Jura, Vínosadov a Dubovej.

„Celý obchvat obcí Malokarpatska by mal byť hotový do roku 2030, čo je v súlade s Plánom udržateľnej mobility BSK. Budúci obchvat musí byť napojený na TEN-T koridor, teda na diaľnicu D1, keďže ide o kľúčovú podmienku financovania výstavby ciest II. triedy prostredníctvom externých zdrojov. Preto sme začali stavať obchvat od diaľničnej križovatky Triblavina,“ vysvetlila Barbora Lukáčová, riaditeľka odboru stratégie, územného rozvoja a riadenia projektov BSK.

Súčasťou celého procesu je technická štúdia, posudzovanie vplyvu na životné prostredie, územné konanie, výkup pozemkov, stavebné povolenie, súťaž na zhotoviteľa a samotná výstavba. Územné rozhodnutie na druhú etapu obchvatu od cesty III/1059 po Grinavu by podľa zástupcov župy malo byť vydané v budúcom roku.

Novovytváraný úsek bude mať dĺžku 1,7 kilometra

Foto: Michal Feik

Novinky z KRAJA

n Začína sa výstavba električkovej trate v Petržalke

Výstavba jedného z najväčších dopravných projektov v Bratislave za bezmála 75 miliónov sa môže začať. Hlavné mesto Bratislava odovzdalo stavenisko. Trať má byť dokončená do konca roka 2023. Trasa električky je situovaná v koridore pôvodne plánovanej stavby rýchlodráhy v dĺžke cca 3,9 km a je navrhovaná na samostatnom telese, z väčšej časti lemovaná zeleným pásom a cyklotrasou. Súčasťou stavby je aj vybudovanie križovatiek s priečnymi komunikáciami a preložky všetkých vedení a konštrukcií, a to najmä inžinierskych sietí a úpravy koryta Chorvátskeho ramena. Cesta električkou od Janíkovho dvora na Šafárikovo námestie bude trvať 12 minút a v dopravných špičkách sa ráta s električkovým spojom v intervale každé dve až tri minúty. Novovytváraná prepravná kapacita tak umožní presun až 30-tisíc cestujúcich.

Zastávka Jungmannova. Odtiaľto bude pokračovať električka na koniec Petržalky. Foto: Michal Feik

n Župa opätovne otvorila veľkokapacitné očkovacie centrum

Bratislavský samosprávny kraj po letnej prestávke opäť obnovil činnosť veľkokapacitného očkovacieho centra na Národnom futbalovom štadióne v Bratislave. „Očkujeme prioritne starších ľudí nad 55 rokov, ľudí so zníženou imunitou a zdravotnícky personál,“ vyhlásil Juraj Droba, predseda BSK. Riaditeľ odboru zdravotníctva BSK a lekár kraja Tomáš Szalay uviedol, že evidujú veľký záujem ľudí o preočkovanie sa treťou dávkou vakcíny. Týka sa to ľudí, ktorí majú viac ako šesť mesiacov od zaočkovania druhou dávkou, a v prípade imunokompromitovaných pacientov sú to štyri týždne po druhej dávke.

n Otvoril sa nový úsek diaľnice medzi Vajnormi a Ivankou pri Dunaji

Vďaka tomu sa z Rače až po štátnu hranicu s Rakúskom dostanete po súvislej diaľnici. Nový diaľničný obchvat D4 meria 27 kilometrov, nachádza sa na ňom 57 mostov, 9 križovatiek a jeden ekodukt. Stále však chýba najdôležitejšia križovatka s diaľnicou D1.

Novootvorený úsek diaľnice D4 medzi Vajnormi a Ivankou pri Dunaji
Foto: Michal Feik

n Na občianske projekty pôjde viac ako dva milióny eur. Aj napriek kríze

Župní poslanci schválili finančnú podporu z Bratislavskej regionálnej dotačnej schémy (BRDS) na rok 2022. Žiadatelia o dotáciu tak môžu predkladať projekty na podporu kultúry, mládeže, športu, životného prostredia a rozvoja vidieka, pričom v roku 2022 rozdelí Bratislavský samosprávny kraj 2,1 milióna eur. „Robili sme všetko preto, aby sme napriek pandémie a kríze mohli plnohodnotne podporiť menšie i väčšie občianske projekty, ktoré obohatia náš región a prispejú k jeho rozvoju. Oproti minulému roku sme sumu na dotácie zdvojnásobili,“ povedal Juraj Droba. Viac informácií nájdete na webe

www.bratislavskyskraj.sk/brds

n Študenti stredných škôl v Bratislavskom kraji si zvolili nové žiacke školské rady Budú zastupovať študentov pred vedením škôl aj samosprávou

Záujem o veci verejné medzi mladými ľuďmi rastie. Študenti čoraz viac pociťujú potrebu zúčastňovať sa na rozhodovaní, čoho dôkazom je aj veľmi slušná volebná účasť. Vďaka zdieľaniu skúseností medzi rovesníkmi sa veci vedú dostať do pohybu tým správnym smerom. Bratislavský samosprávny kraj sa preto aktívne zaujíma o angažovanosť mladých ľudí a snaží sa študentov motivovať aj podporovať.

■ V Mestských lesoch vznikla nová turistická trasa

Lesná cestička medzi Spariskami a Bielym krížom vedie návštevníkov malebnými zákutiami mestských lesov a obchádza frekventovanú asfaltovú cyklotrasu, po ktorej viedla značka pôvodne.

■ Terénna opatrovateľská služba v Senci získala podporu z eurofondov

Mesto Senec zabezpečuje okrem sociálnej starostlivosti pobytového charakteru v zariadení opatrovateľskej služby na Hviezdoslavovej ulici aj poskytovanie opatrovateľskej služby v prirodzenom domácom prostredí prostredníctvom terénnych opatrovateľiek osobám odkázaným na pomoc inej osoby. Cieľom mesta je poskytnúť dostupnosť tejto služby čo najväčšiemu počtu občanov s ťažkým zdravotným postihnutím, nepriaznivým zdravotným stavom alebo seniorom, preto aj v roku 2021 zareagovalo na výzvu Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky.

■ Knižnica v kufříku

Malokarpatská knižnica v Pezinku je už tradične navštevovaná školskými a škôlkarskými kolektívami z okolia. Len čo to situácia dovoľovala, opäť privítala deti z okolitých škôl a škôlok a rozbehli sa vzdelávacie programy v oddelení pre deti a mládež. Nie každá trieda má však možnosť navštíviť našu knižnicu. Bránia im prekážky v rozvrhu či vzdialenosť. Preto Malokarpatská knižnica v Pezinku rozbehla projekt Knižnica v kufříku a jej pracovníci navštívili deti priamo u nich v triede, v prostredí, ktoré im je dôverne známe. Do kufříka zbalili knihy a vyrazili do škôl.

■ Fontánu Družba na Námestí slobody čaká rekonštrukcia

Fontána Družba je najväčšia fontána v Bratislave a po 40 rokoch ju čaká prvá väčšia rekonštrukcia, vďaka ktorej sa viac sprístupní ľuďom. Paralelne s opravou najväčšej fontány v hlavnom meste bude od budúceho roka prebiehať revitalizácia celého Námestia slobody. Fontána je od roku 2007 nefunkčná, má priemer 45 metrov, centrálna plastika váži 12 ton, je vyrobená z nehrdzavejúcej ocele a v minulosti bolo v bazénoch až 2-tisíc kubických metrov vody.

Nová podoba fontány Družba na Námestí slobody
Autor: Hlavné mesto Bratislava

Školy postupne organizujú dni otvorených dverí. Niektoré prezenčne, iné online. Záujemcom odporúčame sledovať webové stránky jednotlivých škôl, kde nájdú bližšie informácie.

■ Deinštitucionalizácia sociálnych služieb napreduje

„Za slovíčkom deinštitucionalizácia sa skrýva premena zariadení sociálnych služieb na zariadenia rodinného typu. Pre klientov to bude znamenať osobnejší kontakt a kvalitnejší život v menších komunitách. Teším sa, že projekt napreduje a viaceré zariadenia sú už vo výstavbe,“ vyhlásil Juraj Droba, predseda BSK. Samosprávny kraj odhaduje, že prvé stahovanie sa uskutoční na jar budúceho roka. Prvý bude hotový dom v Častej, následne v lete na Račianskej a Strelkovej. Na jeseň bude hotový debarierizovaný rodinný dom v Modre a na záver sa klienti ubytujú v Dubovej a Kráľovej.

Predseda BSK Juraj Droba na kontrolnom dni na Račianskej
Foto: Monika Kováčová

■ Príbeh pokladnice mesta Pezinok v Malokarpatskom múzeu

Kovaná truhlica slúžila v minulosti ako trezor na cennosti a peniaze slobodného kráľovského mesta. Truhlica sa dlhé roky nedala otvoriť. Návštevníci ju mohli vidieť iba zatvorenú s kľúčom v zámke. Dôvodom bol práve kľúč, ktorý sa kedysi pred rokmi v zámke zasekol. Múzeum sa rozhodlo tento stav zmeniť a oslovilo odborníka, ktorý prišiel truhlicu obhliadnuť. Zistilo sa, že kľúč v zámke je zahnutý. Po jeho vytiahnutí boli v zámke nájdené aj dva staré cestovné lístky z prelomu 80-tych a 90-tych rokov 20. storočia. Kto a prečo ich tam dal sa nám zistiť nepodarilo.

■ Vo vrakunskom Pentagone bude stanica mestskej polície

Vznikne tu pracovisko s plným vybavením a kamerovým systémom. Príslušníčky a príslušníci mestskej polície tak budú bližšie pre potreby ľuďom a zásadne skrátiť reakčný čas hliadok na podnety z danej lokality.

■ V Modre pribudli nové kontajnery na textil

Objem textilného odpadu narastá, preto sa mesto Modra rozhodlo navýšiť počet nádob na zber použitého šatstva a textilu. Textilný a odevný priemysel patrí k najviac znečisťujúcim odvetviam na svete a až 60 % z celkového množstva používaných textílií tvorí oblečenie. Jeho produkcia sa za posledné dve dekády zdvojnásobila.

V kraji začal premávať nový autobusový dopravca

V pondelok 15. novembra začal v kraji premávať nový autobusový dopravca. Dopravu bude najbližších 10 rokov zabezpečovať spoločnosť ARRIVA Mobility Solutions. Prvé dni sprevádzal rozsiahly výpadok spojov, ale aj množstvo otázok od cestujúcich. Pripravili sme odpovede na tie najčastejšie.

❓ Prečo musel kraj meniť dopravcu, keď ten predchádzajúci fungoval dobre?

Zmluva s predchádzajúcim dopravcom Slovak Lines skončila 14. 11. 2021 a už ju nebolo možné predĺžiť. Nový prepravca preto musel vziť z verejnej a transparentnej súťaže.

❓ Prečo sa radšej nepredĺžila zmluva so Slovak Lines?

Predĺženie zmluvy so Slovak Lines nebolo možné z dôvodu uplynutia zákonom dovolenej maximálnej možnej dĺžky trvania zmluvy (10 + 5 rokov). Práve preto musel Bratislavský samosprávny kraj vyhlásiť súťaž na výber nového dopravcu, čo urobil už v decembri 2018 oznámením v európskom vestníku.

❓ Prečo si župa vybrala spoločnosť ARRIVA?

Túto spoločnosť si nevybrala župa, ale vzišla zo súťaže. Spoločnosť ARRIVA Mobility Solutions v súťaži ponúkla najnižšiu cenu, a tak vyhrala. Na druhom mieste skončila skupina dodávateľov Konzorcium Bratislava, ktoré pozostávalo z firiem Slovak Lines Bratislava a TD Transport SK Nitra. Tretí skončil dopravca Autobusy Karlovy Vary z Českej republiky.

❓ Mohla župa nepodpísať zmluvu s víťazom súťaže?

Nie.

❓ Nemohol sa od nového dopravcu vopred požadovať potrebný počet vodičov?

To by bolo diskriminačné a „šité na mieru“ existujúcemu dopravcovi. To by úplne poprelo význam súťaže. Doterajší dopravca by mohol požadovať extrémne vysokú cenu, lebo nik iný by sa nebol schopný do súťaže zapojiť. Bohužiaľ, keďže verejné obstarávanie podobného rozsahu u nás trvajú dokonca niekoľko rokov, nie je možné požadovať, aby si uchádzači „len tak pre istotu“ zamestnali taký počet ľudí dopredu.

❓ Nemohla župa vypísať súťaž nejakou inak? Urobila župa nejakú chybu?

Nie. Samotné kontrolné orgány označili námietky za neopodstatnené a v značnej časti za účelové. Ani pri jednej z kontrol nebolo konštatované pochybenie BSK.

❓ Prečo nebola súťaž vypísaná skôr? Nedalo sa predvídať, že budú komplikácie s verejným obstarávaním?

Súťaž bola ohlásená v roku 2018 a vyhlásená v apríli 2020. To je bezkonkurenčne najskôr zo všetkých žúp. Napriek tomu trvala rekordných 19 mesiacov a uzavretá bola až v septembri 2021, teda dva mesiace pred skončením bývalého dopravcu Slovak Lines. Bohužiaľ, naše zákony dovoľujú uchádzačom podávať opakované obštrukčné podnety. Tie musel riešiť Úrad pre verejné obstarávanie. Výsledkom je, že aj napriek tomu, že BSK pripravilo bezchybné podklady a vyčlenilo na celý tender najviac času, obštrukciami mal nový dopravca na prípravu namiesto plánovaného pol roka len dva mesiace.

❓ Bolo vopred známe, že ARRIVA nedokáže za taký krátky čas riadne vypraviť všetky spoje?

Spoločnosť ARRIVA deklarovala, že napriek krátkemu času robí všetko pre to, aby už od 15. 11. spoje premávali podľa požiadaviek. ARRIVA prevádzkuje autobusovú, vlakovú, električkovú a vodnú autobusovú dopravu v 14 krajinách po celej Európe. K septembru 2018 zamestnávala 61 845 ľudí a ročne prepravila 2,4 miliardy cestujúcich.

❓ Čo je hlavnou príčinou, že vynechali spoje?

Nedostatok vodičov.

❓ Prečo je nedostatok vodičov?

Dôvodov je viacero. Prvý je všeobecná situácia na pracovnom trhu. Nedostatok vodičov cíti Dopravný podnik Bratislava (DPB), ale aj Železničná spoločnosť Slovenska (ZSSK), kde zase chýbajú rušňovodiči. Podobný problém majú aj iné krajiny. Ďalším dôvodom je, že od bývalého dopravcu Slovak Lines neprešla časť vodičov k spoločnosti ARRIVA. Situáciu komplikuje aj pandémia a karanténa.

❓ Ako môžem pomôcť?

Ak máte vodičské oprávnenie na autobusy alebo poznáte niekoho, kto má chuť jazdiť pre kraj. Viac informácií nájdete na webe

www.arriva.sk/bratislava/kariera alebo zavolajte na číslo 0915 188 881.

❓ Kde nájdem aktuálne informácie a platné cestovné poriadky?

Na internetovej stránke

www.arriva.sk/bratislava alebo telefonicky na čísle 0915 733 733.

Od 15. 11. premáva v kraji nový dopravca – ARRIVA Mobility Solutions
Foto: ARRIVA

Na regionálnych cestách budú meteostanice

Pomôžu predísť kolíziám

Ku koncu roka sa zvyšuje aj počet nebezpečných úsekov, poľadovice či nehodovosť na cestách. Cestári z Bratislavského kraja počas zimných mesiacov komunikujú s primátormi či so starostami, vyzývajú chodcov aj vodičov k bezpečnosti na cestách a už teraz sa pripravujú na náročné mrznúce počasie. O tom, čo nás čaká túto zimu, hovorí v rozhovore riaditeľ príspevkovej organizácie Správa ciest Bratislavského samosprávneho kraja Ing. Stanislav Vaňo.

Stanislav Vaňo, riaditeľ Správy ciest BSK
Foto: Správa ciest BSK

Už sú krajskí cestári v teréne alebo sa ešte len pripravujú? Ako takáto práca vyzerá a čo všetko si vyžaduje?

Základnou a prvoradou úlohou každého správcu ciest v zimnom období je predovšetkým zabezpečiť zmierňovanie vplyvov nepriaznivých poveternostných podmienok na zjazdnosť a schodnosť komunikácií. To ukladajú príslušné normy a predpisy. V praxi to znamená posyp inertným, chemickým a zmiešaným materiálom, odstraňovanie snehu pluhovaním či snehovými frézami a čistenie ciest a mostov po zimnej údržbe. To je tá viditeľná časť zimnej služby. Ešte pred začiatkom samotnej zimnej údržby je potrebné pripraviť stroje, ľudí a materiál tak, aby sme vedeli všetky tieto činnosti zabezpečiť. Hovoríme o opravách a údržbe sypačov, o nákupe a uskladnení inertných, chemických a zmiešaných posypových materiálov, prenosných snehových prekážok a snehových kolov. Fungovať musia aj dispečingy, ktoré situáciu monitorujú a koordinujú všetky výjazdy a výkony v rámci zimnej údržby ciest. Okrem toho zabezpečujeme aj prípadný odvoz snehu z prejazdových úsekov ciest či odstraňovanie prekážok a sprejazdňovanie úsekov napríklad po dopravných nehodách.

Vyzývate chodcov aj vodičov k bezpečnosti a ohľaduplnosti na cestách. Máte pre nás nejaké novinky, ktoré zvýšia komfort vodičov tento rok a pomôžu znížiť riziko niektorých kolízií?

Novinkou tejto zimy v podmienkach Bratislavského kraja je osadenie viacerých meteostaníc priamo na území tak, aby monitorovali aktuálne počasie – teplotu vzduchu a vozovky, vlhkosť a podobne. Meteostanica na Pezinskej Babe je v rámci pilotného projektu vybavená aj kamerami. Výstupy z týchto meteostaníc budú pre dispečerov významným zdrojom informácií, na základe ktorých rozhodujú o nasadení konkrétnych mechanizmov a činností. Okrem toho sme modernizovali dispečingy, centrálny v Bratislave, ale aj v okresoch Malacky, Senec a Pezinok, ktoré sme vybavili novšou výpočtovou technikou, ako aj informačnými systémami.

Ako bude vyzeráť zimná údržba v rámci personálneho zabezpečenia pre pandémiu COVID-19?

V rámci Správy ciest BSK uplatňujeme a dodržiavame stanovené hygienické opatrenia, čo však neznamená, že sa nás tento problém nemôže týkať. Ak by

Krajskí cestári sú pripravení zmierňovať vplyvy nepriaznivého počasia
Foto: Správa ciest BSK

k tomu došlo a bude nevyhnutná karanténa či PN niektorých našich vodičov, budeme situáciu aktuálne riešiť, budeme si vypomáhať medzi strediskami a podobne. Už sme jednu zimu v podobných podmienkach zažili, budeme sa musieť vyrovnávať aj s nastávajúcimi týždňami a mesiacmi. Veríme, že to zvládeme.

Počas zimy vykonávate len tie činnosti, ktoré súvisia so zimou, alebo aj iné práce?

Vždy to závisí od aktuálneho počasia. A ako sme už spomenuli, bude to závisieť aj od toho, či sa nám podarí vyhnúť sa prípadným vplyvom pandémie. Je možné pokračovať v opravovaní výtlkov, samozrejme asfaltovou zmesou vhodnou na zimné obdobie. Postupne začíname aj zrezávať krajnice komunikácií tam, kde je to potrebné, pretože na takto upravenej ceste je následne možné aj efektívnejšie vykonávať zimnú údržbu, resp. na ceste, ktorá nemá zarastenú a zaburinenú krajnicu, sa voda nedrží tak, ako tam, kde jej krajnica vytvára akúsi bariéru, ktorá zabráňuje odtokaniu vody mimo vozovky. V neposlednom rade tým predlžujeme aj životnosť cesty a oddalujeme sieťový rozpad okrajov cestného telesa.

Nová spoločnosť – nová vízia? Aké ďalšie plány s Bratislavským samosprávnym krajom máte na nastávajúce obdobie?

Našou víziou je predovšetkým modernizovať vozový park, naďalej zlepšovať starostlivosť o zverené komunikácie a realizovať aj investičné projekty, ktoré nám na základe našich návrhov a konzultácií s Úradom BSK schváli zastupiteľstvo. A, samozrejme, dobehnutie zmeškaného aj z minulosti. Pracujeme na zriadení tzv. asfaltovej čaty, ktorá bude zabezpečovať komplexný proces rekonštrukcie vozoviek internými kapacitami od návrhu technických riešení rekonštrukcií vozoviek, inžinieringu až po kolaudáciu či sledovanie a odstraňovanie prípadných chýb a nedorobkov.

Postupne zavádzame viacero informačných systémov, ktoré pomôžu efektívne nami vykonávaných činností, a to aj tých, takpovediac, podporných. Samostatnou kapitolou je zvyšovanie bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky a s tým spojené budovanie bezpečnostných prechodov či svetelných križovatiek a následne starostlivosť o nich. Chceme pokračovať v ceste, na ktorú sme nastúpili už počas prvých mesiacov fungovania novej organizácie, a to v postupnej modernizácii a digitalizácii procesov.

Tieto projekty čakajú Ružinovčanov

Štvrťky sa nesú v znamení výjazdov do regiónu. V teréne riešime problémy, ktoré trápia naše mestá a obce a v súvislosti s ktorými neustále poukazujeme, že je nutné financovať ich z eurofondov.

Starosta Martin Chren predstavuje plány v Ružinove
Foto: Monika Kováčová

Na poslednom výjazde sme to nemali od sídla župy ďaleko. So starostom Martinom Chrenom a župnými poslancami sme navštívili Ružinov. Druhá najväčšia mestská časť v Bratislave je atraktívna pre život, avšak noví Ružinovčania vytvárajú tlak na celú infraštruktúru. V mestskej časti vyrastá nový pavilón s deviatimi triedami, ktorý rastie na Medzilaboreckej a je financovaný z eurofondového programu IROP. Po ňom rozľahlý školský a športový areál na Vietnamskej, kde Ružinov vybuduje novú budovu pre základnú školu v Trnávke, ale aj športoviská a multifunkčnú telocvičňu pre celú komunitu. Týmto projektom sa bude uchádzať o podporu z Plánu obnovy.

Štvrťky sa nesú v znamení výjazdov do regiónu
Foto: Monika Kováčová

Na Strednej priemyselnej škole elektrotechnickej na Hálovej otvorili nové priestory

Na župnej strednej škole v Petržalke môžu študenti využívať dva nové a moderné priestory nabité technológiami. Ide o ACER SHOWROOM - miesto na stretávanie sa, oddych, prezentácie, školenia a zoznámenie sa s najmodernejšími IKT – a Kompetenčný LAB.

Nové priestory na strednej škole Hálova v Petržalke
Foto: SPŠE Hálova

Občianske vzdelávanie o demokracii a totalite

Študenti 2. a 3. ročníkov stredných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti Bratislavského samosprávneho kraja absolvovali vzdelávací cyklus o pohnutých časoch našej nedávnej histórie.

Cieľom projektu vzdelávania je objasniť študentom priamo v škole podstatu totalitných režimov 20. storočia na Slovensku. Naučiť dnešnú mládež rozoznávať fakty od manipulácií, aby sa študenti naučili poznávať praktiky totalitných režimov a hodnotu demokracie ako takej. Prednášky sa končia kreatívnou diskusiou. Školy si vybrali z desiatich rôznych prednášok zaradených do dvoch tematických blokov. Záujem škôl o takýto formát výučby je intenzívny, čo dokazuje aj počet zapojených škôl a študentov a najmä ich pozitívna spätná väzba. Projekt sa podarilo zabezpečiť v spolupráci s občianskym združením LIVING MEMORY.

Nové miesta pre škôlkarov

Problém s nedostatočnými kapacitami materských škôl trápi mnohé obce a mestá v Bratislavskom kraji. Vďaka podpore z Integrovaného regionálneho operačného programu (IROP) získalo v súčasnom programovom období finančné prostriedky už 25 projektov. V tomto školskom roku boli sprístupnené nové miesta pre škôlkarov v obciach Kráľová pri Senci a Jablonov.

Aktuálne v regióne chýba v materských školách takmer 2 500 miest. Túto situáciu spôsobuje okrem demografického vývoja aj vysoká miera prisťahovalectva do miest a obcí v kraji. Župa na túto situáciu dlhodobo upozorňuje a bojuje o finančné prostriedky na jej riešenie z externých zdrojov. Prostriedky budú k dispozícii z reformného Plánu obnovy a odolnosti, ešte skôr je tu však šanca pre mestá a obce získať podporu z dvoch iných zdrojov.

„V kraji v súčasnosti chýba pre škôlkarov 2 500 miest.“

Prístavba a rekonštrukcia škôlky v Jablonovom

Obec Jablonov získala na projekt modernizácie a prístavby materskej školy nenávratný finančný príspevok vo výške 267-tisíc eur. Vďaka prostriedkom IROP tak mohli vybudovať prístavbu k existujúcej škôlke, čím sa zvýšila jej kapacita o ďalších 22 miest. Budova aj vnútorné vybavenie prešli modernizáciou a priestory sa pretvorili podľa aktuálnych potrieb materskej školy. Nové je tiež vybavenie jedálne a hygienické zázemie.

Súčasťou projektu bola tiež modernizácia detského ihriska, úprava a dostavba vonkajšieho areálu či doplnenie exteriérového mobiliára. Hneď za objektom materskej školy bol vytvorený umelý povrch s malým oválom a centrálnou lezeckou zostavou, po areáli sú rozostavené hracie prvky – veľká zostava, pružinová hojdačka, pieskovisko s vybavením, hojdačky pre rôzne vekové skupiny. V priestore boli osadené lavičky, ohnisko, minizáhradka, trávnatý val a v strede upravený povrch pre loptové či iné hry. V interiéri je súčasťou úprav aj vybavenie pohybovej miestnosti – jablôň na lezenie, vyklápacia lezecká sieť, valčeková šmykľavka, matrace, gymnastický koberec a panely na stenu. Škôlkari vďaka tomu získali krásne nové priestory na hru a pohybové aktivity tak vnútri, ako aj na vonkajšom ihrisku.

Prístavba a rekonštrukcia škôlky v Jablonovom, kde pribudlo 22 miest

Nadstavba materskej školy v Kráľovej pri Senci

Predmetom projektu bolo rozšírenie kapacity existujúcej MŠ v obci Kráľová pri Senci. Nadstavbou objektu sa vytvorila nová trieda s príslušenstvom pre 24 detí. Súčasťou projektu bolo tiež rozšírenie trávnatých plôch v areáli škôlky vrátane dvoch detských ihrísk. Existujúci areál MŠ bol rozšírený o 113 m² nových trávnatých plôch, realizovala sa výmena oploštenia, zatravnenie a osadenie dvoch detských ihrísk s pieskoviskom. Výška nenávratného finančného príspevku z IROP bola viac ako 200-tisíc eur.

Nadstavba materskej školy v Kráľovej pri Senci pre 24 detí

Nové výzvy na podporu materských škôl v Bratislavskom kraji

Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR vyhlásilo Výzvu na budovanie nových alebo zvyšovanie existujúcich kapacít materských škôl v Bratislavskom kraji. V tomto prípade nejde o eurofondovú výzvu, ale o dotačný systém ministerstva v zmysle zákona o podpore regionálneho rozvoja. Oprávnenými žiadateľmi sú mestské časti Bratislavy a obce v Bratislavskom kraji so štatútom mesta (Malacky, Pezinok, Senec, Stupava, Modra a Svätý Jur). K dispozícii sú spolu 4 milióny eur, maximálna výška podpory na jeden projekt je 500 000 eur pri povinnom 10 % spolufinancovaní zo strany žiadateľa. Termín na predkladanie žiadostí o poskytnutie dotácie je do 31. 03. 2022.

Rovnako na oblasť navyšovania kapacít MŠ bude smerovať aj pripravovaná výzva z Integrovaného regionálneho operačného programu (IROP). Európska komisia súhlasí s presunom nevyužitej alokácie z prioritnej osi 3-operačného programu (oblasť podpory kultúrno-kreatívneho priemyslu) do podpory kapacít materských škôl v rámci prioritnej osi 2. Ministerstvo v súčasnosti pripravuje revíziu operačného programu, ktorá tieto zmeny zapracuje, a na základe toho bude možné vyhlásiť novú výzvu pre územie Bratislavského kraja. Jej zverejnenie očakávame na prelome januára a februára budúceho roku.

Posilňujte svoju imunitu

V boji proti vírusom je kľúčová

Hrozno má silné liečivé účinky. Obsahuje provitamín A, vitamíny B, C, a E, minerálne látky, ako napríklad draslík, vápnik, kremík, meď, mangán a železo. Foto: Monika Kováčová

Jesenné a zimné mesiace sú najlepším časom na to, aby ste začali posilňovať svoju imunitu. Špeciálne v období, keď nás okrem bežných chorôb ohrozuje vírus COVID-19, by mala byť na prvom mieste. Množstvo odborných štúdií dlhodobo potvrdzuje, že užívanie zinku a tiež vitamínov D a C významne znižuje riziko podľahnutia vírusovým ochoreniam. Posilňovať imunitu však neznamená len prijímať dostatok vitamínov, existuje oveľa viac spôsobov. Ideálne je, ak sa budete venovať všetkým a pravidelne. Koronavírus nás ochudobnil o každodenný život, o to dôležitejšie však je nezabúdať na svoje zdravie. Fyzické i duševné. Čo robiť na posilnenie imunity?

Hýbte sa na čerstvom vzduchu

Pohyb by v našich každodenných životoch nemal chýbať. V podstate je jedno, či je to prechádzka, beh alebo akékoľvek iné cvičenie. Dôležité je nesediť stále doma. Je nutné motivovať k pohybu aj deti, ktoré namiesto školy trávajú veľmi veľa času pri počítačoch alebo na mobiloch. Posledné roky rastie výskyt obezity a pandémie tento problém ešte umocnila. Ak sa vhodne oblečiete, turistiku či prechádzky si môžete dopriať celú zimu. A nezabudnite často vetrať, prekúrené miestnosti bez dostatku čerstvého vzduchu imunitu neprosievajú, najmä ak pracujete v kancelárii s ďalšími ľuďmi.

Ste to, čo jete

Počas jesene prirodzene klesá príjem vitamínov v jedle, a preto je dobré doplniť ich. Spomínané vitamíny D a C sú v kombinácii so zinkom preukázateľne silným pomocníkom v boji proti vírusom. Jedlo by však malo byť naďalej bohaté aj na ovocie a zeleninu, ješť vitamíny nestačí, strava musí byť vyvážená a kvalitná, no v rozumnom množstve. Prejedanie sa má na telo negatívny vplyv. A dôležité je aj to, čo pijete. Ideálne sú nesladené teplé nápoje v priebehu dňa a alkohol obmedziť na minimum.

Kvalitný spánok

Na boj s akýmkoľvek vírusmi potrebuje naše telo energiu. A ako inak ju organizmu najlepšie doplníme, ak nie kvalitným spánkom. Ak pravidelne spíte menej ako 7 hodín, riziko prechladnutia sa zvyšuje o 300 %. Dostatočný spánok, ktorý je základom udržania dobrého zdravia, predstavuje aspoň 7 hodín, optimálne 8 hodín. Výskumy ukazujú, že pravidelný nedostatok spánku súvisí nielen s prechladnutím a so zdravotnými problémami, ale aj s nadváhou.

Zdravá duša je rovnako dôležitá ako zdravé telo

Nebojme sa hovoriť o tom, čo trápi našu dušu. Strach, nervozita, nepokoj, napätie. V čase izolácie je tento problém ešte vypuklejší. Dokonca nielen u seniorov, ale aj medzi mladšími ročníkmi. Ak trpíte akoukoľvek formou úzkosti, nepodceňujte to a nebojte sa požiadať o pomoc. Buďte aktívni, učte sa nové veci, robte niečo tvorivé. „A spoznávajte krásy nášho regiónu. Bratislavský kraj je jedinečné miesto, kde nájdete veľké množstvo atraktívnych lokalít a všetko je doslova na skok,“ radí na záver predseda BSK Juraj Droba.

Hýbte sa na čerstvom vzduchu

Foto: Monika Kováčová

Župné zariadenia sociálnych služieb vám prajú krásne Vianoce, zdravie a šťastie v novom roku 2022

Všetkým spoluobčanom prajeme, aby ich srdcia boli plné lásky, aby ich myšlienky boli plné pochopenia a ich činy aby boli plné dobroty. Len takáto „nádielka“ láskavosti, o ktorú sa budeme vzájomne deliť, nám môže priniesť zdravý a šťastný rok 2022.

Centrum sociálnych služieb Pod Karpatmi

Na Vianoce ako treba, nech nájdete poklad z neba.
Na nový rok správny krok a úsmev po celý rok.

Centrum sociálnych služieb prof. K. Matulaya pre deti a dospelých

Do nadchádzajúceho roka si pre všetkých želáme, nech vám aj
Sibírska hviezda svojím svetlom prináša do každého dňa pokoj,
ľudskosť, lásku, radosť a zdravie.

Centrum sociálnych služieb Sibírka

Vinšujeme vám títo šťastlivé vánoční svátky,
Krista Pána narodení,
co si od pána Boha žádáte,
zdraví, štěstí, hojné boské požehnání
a po smrci království nebeské.
Hojnost vína, hojnost chleba,
horu vínem, pole životem,
dvůr dobyt看 a Bůh nebeský dobrým zdravím,
aby ste sa mohli obracat medzi kopama senovými,
jak mjesíc medzi hvězdama nebeskýma.
To vám vinšuje úprimně ze srdca

Domov sociálnych služieb a zariadenie podporovaného bývania MEREMA

Začína adventný čas,
teda Vianoce budú zas.
V Kaštieli pečieme, zdobíme, užívame
a túto pohodu vám s noblesou posielame.

Domov sociálnych služieb a zariadenie pre seniorov Kaštieľ

Ani sme sa nenazdali a opäť tu máme čas vianočný, ktorý nie
je len o vianočných darčekom a dobrom jedle, ale najmä o tých,
ktorých máme najradšej. Pozastavme sa na chvíľku a v duchu sa
poďakujeme za lásku, porozumenie, pomoc a za prácu, ktorá bola
vykonaná pre nás všetkých. Do nového roku 2022 vám prajem to
najdôležitejšie – zdravie, šťastie, lásku a rodinnú pohodu.

Domov sociálnych služieb a zariadenie pre seniorov Rača

Prajeme vám všetko, čo radosť vzbudí,
veľa lásky, pretože spája ľudí,
veľa šťastia, veľa zdravia,
nech sa všetky plány daria.

Domov sociálnych služieb pre deti a dospelých INTEGRA

Najkrajšie darčeky nie sú v krabičkách, tie sú v našich
srdiečkach. Všetkým čitateľom prajeme srdcia naplnené láskou,
spokojnosťou a vierou v dobro, nielen počas
sviatkov vianočných.

Domov sociálnych služieb pre deti a dospelých KAMPINO

Želáme vám krásne sviatky, ktoré sa vás dotknú krásnym
zázrakom a naplnia vás neoceniteľnou láskou.

Domov sociálnych služieb pre deti a dospelých, Javorinská

Veľa šťastia, zdravia,
nech sa vám vaše nádeje splniť daria.
V novom roku veľa dobroty a lásky,
aby ste v ňom zbierali len samé dobré klásky.

Domov sociálnych služieb Rozsutec

Prajeme vám šťastné a veselé Vianoce,
nech sa všetko farbami lígoce,
nech je každý šťastný zdravý,
nech sa všetkým dobre darí.

GAUDEAMUS – Zariadenie komunitnej rehabilitácie

Pokojné prežitie vianočných sviatkov a nech prichádzajúci
rok 2022 je rokom nádeje, vzájomnosti a slobody po dlhých
pandemických časoch.

Zariadenie sociálnych služieb Pod hradom v Plaveckom Podhradí

Vianoce, to je čas sviatočnej nálady, čas, ktorý prebúdzá dobro
v každom z nás, čas na stretnutia, ktoré dušu pohladia, čas
pozdraviť všetkých, ktorých máme radi. Čas, keď sa
s najbližšími rozdelíme o šťastie, radosť a lásku. Prajeme vám
zo srdca krásne Vianoce a nový rok v znamení pokoja v duši,
plný úspechov a splnených prání.

Zariadenie sociálnych služieb ROSA

PF 2022

Investujeme do rozvoja infraštruktúry našich kultúrnych zariadení

Oddelenie kultúry Bratislavského samosprávneho kraja zriaďuje štyri divadlá, ktoré prinášajú na svoje dosky kvalitné divadelné inscenácie, ročne navštevované tisíckami divákov. Okrem svojich domácich scén prezentujú tieto divadlá Bratislavský kraj po celom Slovensku, ale aj v Európe.

Župné divadlá žnú úspech za úspechom. Divadlo Aréna odohralo v roku 2021 cyklus piatich divadelných hier v pražskom Divadle Hybernaria. Predstavenia mali mimoriadne pozitívny ohlas. Divadlo ASTORKA KORZO '90 na jeseň 2021 zrealizovalo Festival ASTORKA s participáciou zahraničných divadelných súborov a Bratislavské bábkové divadlo získalo dve ocenenia Grand Prix. Jedno v Záhrebe za inscenáciu Mauglí a druhé v Bosne a Hercegovine za inscenáciu Chronoškratko.

Scénické umenie sme podporili aj ďalšími investíciami. Novou dodávkou pre Divadlo Aréna, nákladným autom pre Bratislavské bábkové divadlo a osvetľovacou, zvukovou a projekčnou technikou a dvomi elektrickými pianami pre divadlo ASTORKA KORZO '90.

Bratislavská župa je tiež zriaďovateľom Malokarpatského múzea v Pezinku a Malokarpatskej knižnice v Pezinku. Pandémia ukázala, že investície do interaktívnych expozícií a prvkov sa oplatia, a tak sme prišli s viacerými novinkami.

Archeológovia z múzea dostali novú mechanickú totálnu stanicu na zameranie archeologického výskumu. Pomôže im pri práci a skráti čas potrebný na dokumentáciu nálezov. Do samotnej budovy zážitkového múzea pribudol 3D model Malých Karpát. Uvidíte reliéf malokarpatskej oblasti, jeho členenie, významné vinohradnícke a vinárske oblasti, mestečká. Nová atrakcia doplní existujúce interaktívne prvky ako arómabar, simulátor opitosti, zátkovačku fliaš, interaktívny panel a ďalšie.

Pri hradisku nad Svätým Jurom pribudla informačná tabuľa a vo vysunutom pracovisku Malokarpatského múzeu vo Svätom Jure okuliare s virtuálnou realitou, ktoré vás preniesú do minulosti tejto významnej zrúcaniny.

Novinky má aj župná Malokarpatská knižnica. V detskom oddelení pribudol interaktívny dotykový stôl so vzdelávacími a zábavnými hrami zameranými na región Bratislavského kraja. Nová bezpečnostná RFID brána zabráni stratám detských knížiek a ochráni knižničný fond. Knižnica získala aj nový box na vrátenie kníh (bibliobox).

Festival ASTORKA
Foto: Divadlo ASTORKA KORZO '90

Víkend zatvorených hraníc: Uctili sme si obeť železnej opony

Župa v novembri symbolicky uzavrela Cyklomost slobody a sériou podujatí priblížila obyvateľom kraja totalitnú atmosféru na hraniciach.

Víkend zatvorených hraníc pripomína, aký bol život v neslobode, a zároveň je príležitosťou uctiť si obeť tohto temného obdobia. Veľké zverstvá sa počas totality diali práve na hraniciach. Pohraničníari strieľali do ľudí, ktorí sa pokúšali o útek na Západ, nevynímajúc deti. Je ťažké predstaviť si, že na miestach, kde dnes športujeme, sa nie tak dávno vraždilo. Napríklad tam, kde stojí župný Cyklomost slobody. Aj tento rok sme ho pri príležitosti výročia nežnej revolúcie symbolicky uzavreli a vydávali sme výjazdné doložky. Spoločne sme si pripomenuli 42 zdokumentovaných obetí.

Župný Cyklomost slobody sme symbolicky uzavreli a vydávali výjazdné doložky. Foto: Bratislavský samosprávny kraj

Víkend zatvorených hraníc sa začal už v piatok. Otvorili sme ho workshopom pre župných učiteľov. Priamo v teréne sme im ukázali, ako využiť koncept hranice a okolitého priestoru na vyučovanie o období neslobody medzi rokmi 1948 – 1989. V sobotu sa desiatky pasažierov previezli dobovým autobusom pozdĺž železnej opony. Pripomenuli si desivé opatrenia na hraniciach ako plot napustený smrteľným elektrickým prúdom či vycvičené pohraničné psy. Videli budovu pohraničnej stráže Devín, Pamätník obetiam železnej opony aj maketu signálnej steny. Vypočuli si osudy ľudí, ktorým sa podarilo utiecť za slobodou, ale aj tie, ktoré sa na hranici skončili. A v sobotu podvečer nás pozval Juraj Nvota a herci z Divadla Astorka na Smutnú rannú modlitbičku. Umelci nám toto smutné obdobie priblížili na doskách nového župného divadla Štúdia A2.

Turizmus v kraji doplatil na pandémiu, ale nerezignovali sme

Pomaly sa blíži ku koncu druhý rok poznačený mimoriadnou situáciou, ktorá pomenila životné plány nás všetkých. Koho však vystavuje mimoriadnej skúške nervov, flexibility a schopnosti improvizácie, sú podnikatelia v cestovnom ruchu a spolu s nimi aj organizácie cestovného ruchu, ktorých úlohou je zabezpečovať marketing a podporu rozvoja produktu. Podľa oficiálnych štatistík už druhý rok doplácal na pandemickú situáciu najviac zo všetkých práve Bratislavský kraj.

Podobne ako v iných európskych krajinách najhoršia situácia bola aj v našom hlavnom meste, kde tradične väčšinu dopytu tvoria zahraniční a z veľkej časti aj zámorskí turisti. „Mestský turizmus bol v tomto roku zasiahnutý naozaj extrémne. Napriek tomu verím, že projekty, ktorým sme sa v BTB venovali, ako in-

ktorého z malokarpatských vinárov vo vieche, dať si ochutnávku a porozprávať sa s ním o výrobe vína. Len cez e-shop na stránke www.otvorene-viechy.sk sme predali takmer 900 vstupov. Neevidujeme počet návštevníkov viech, ktorí si kúpili lístky priamo vo vieche u vinára, takže tá návštevnosť bude ešte vyššia. Najviac hostí prišlo z Bratislavy, kupovali si lístky deň či dva dni pred konkrétnym termínom.“

Postaviť sa k novej situácii s vysúkanými rukávami sa rozhodli aj na Záhori. Podľa riaditeľa OOCR Záhorie Martina Lidaja sa im to aj úspešne podarilo aspoň v oblasti jednodňových návštevníkov: „Sezónu hodnotíme pozitívne z hľadiska návštevnosti regiónu, pamiatok či podujatí. Rekordný počet návštevníkov zaznamenali v Skalici či v Holíči. Veríme, že to bolo najmä vďaka pestrej ponuke produktov cestovného ruchu, viacerým novinkám či dobrej marketingovej propagácii. I keď je jasné, že k domácejmu turizmu výrazne prispela situácia s koronavírusom. Hotely či reštaurácie zachraňovala najmä biznis klientela, no z dôvodu obmedzení rôznych masovejších podujatí (konferencie, školenia, svadby, plesy a pod.) bol pre nich posledný rok veľmi náročný. Žiaľ, vyzerá to tak, že situácia sa tak skoro nezmení. Aj preto sa snažíme v spolupráci so samosprávami budovať nové

Devín, pohľad zo Sandbergu Foto: Adam Kováč, AMKO Photography

tenzívne informovanie smerom k zahraničiu, kampane zamerané na domáci cestovný ruch, spolupráca s mestskými časťami a mestskými organizáciami, prinesú lepšiu pripravenosť Bratislavy na prichádzajúce postcovidové obdobie a pomôžu rýchlejšiemu rozbehu mestského cestovného ruchu po pandémii.“ hodnotí rok 2021 predseda predstavenstva Bratislava Tourist Board Vladimír Grežo.

Trochu inak sa na situáciu pozerajú v Malých Karpatoch. Pre prímestské oblasti bolo obdobie, keď Bratislavčania pomeň cestovali do zahraničia a na dlhšie pobyty, príležitosťou vytiahnuť ich z mesta. Podľa riaditeľky Oblastnej organizácie cestovného ruchu (OOCR) Malé Karpaty Zuzany Tichej odštartoval tento nový projekt na pandemický rok vcelku úspešne: „V ponuke OOCR Malé Karpaty tento rok dominovala vínná turistika. Sústredili sme sa hlavne na domácych návštevníkov. Po uvoľnení pandemických opatrení sme okamžite spustili modifikovaný projekt Otvorené viechy. Od júla do októbra 2021 v presne vymedzenom čase, vždy vo štvrtok, v piatok a sobotu od 18.00 do 21.00 h, mohli milovníci vína navštíviť nie-

atrakcie, zlepšovať infraštruktúru cestovného ruchu, sieťovať našich členov a vytvárať komplexnejšiu ponuku pre návštevníkov tak, aby v regióne aspoň jednu noc prenovali.“

Najhoršia situácia bola, žiaľ, v regióne Senec, pre ktorý je kľúčová letná sezóna a českí turisti s dlhodobými pobytmi. Tí tento rok v dôsledku prísnych karanténnych podmienok takmer úplne vypadli a ubytovacie zariadenia a kempingy sa ocitli na pokraji existencie. Jedným z mála pozitívnych správ bolo výrazné zvýšenie záujmu o splavy Malého Dunaja.

„Napriek smutným štatistikám, najmä čo sa týka obsadenosti ubytovacích zariadení, organizácie cestovného ruchu nerezignovali, ale prijali pandémiu ako výzvu na tvorbu niečoho nového – a to nových produktov, ktoré nielen spríjemnia trávenie voľného času v regióne práve našim obyvateľom a domácim návštevníkom, ale keď sa život opäť dostane do starých kolají, môžu byť lákadlom aj pre tých zahraničných.“ zhodnotil situáciu výkonný riaditeľ krajskej organizácie cestovného ruchu Turizmus regiónu Bratislava František Stano.

PIF 2022

Prajeme Vám
príjemné prežitie vianočných sviatkov,
do nového roku pevné zdravie
a veľa príležitostí užiť si náš kraj naplno.

